

Şeairin tarifi, hükmü ve önemi

Rize'den Muhammed Hekim: "11. Lem'a'nın 6. Nüktesinde nafile nevinden de olsa şahsî farzlardan daha ehemmiyetli denilen şeaire taalluk eden sünnetler nelerdir?"

ŞEİR NEDİR

Bu cümle içinde birkaç husus birden var: Şeairin ne olduğu? Şeairin hükmünün ne olduğu? Sünnet-i seniyye ile şeair arasındaki ilişki? Şeaire riyanın neden giremeyeceği ve şeairin nafile de olsa şahsi farzlardan neden ehemmiyetli olduğu?

Şeair, İslamiyet alameti olan emirlerdir. İslam toplumunun ortak hukuku ve ortak ibadetidir. Yapan, kendi namına ibadet yapmakla beraber, İslam toplumunun hukukunu göstermiş olur. Terk edilmesiyle bütün İslam toplumu sorumlu olur.

Bu açıdan, şeaire riya giremez. Çünkü şahsî bir kemal değildir.

Bediüzzaman'ın 11. Lem'a'daki ifadelerinden de anlaşılacağı üzere, şeair hüküm bakımından nafile de olsa, sünnet de olsa, şahsî olmayıp İslam toplumunu ilgilendirdiği ve İslam toplumunun ortak malı ve ortak hukuku olduğu için şahsî farzlardan daha ehemmiyetlidir.

ŞEİRİN HÜKMÜ

Böyle olunca; bir memlekette, bir beldede İslam'ın yaşandığının işareti olabilecek hemen her dini emir (farz olsun, sünnet olsun) Şeair-i İslamiye olabilecek vasıftadır.

Ezan, cami, namaz, namazı cemaatle kılmak, oruç, zekât, hac, sarık, başörtüsü, selamlaşmak bunlardan sadece bir kaçıdır.

Şeairin hepsi aynı hükümde değildir. Farz olanı vardır, vacip olanı vardır, sünnet olanı vardır. Namaz, oruç, zekât, hac ve başörtüsü farz olan şeairdendir. Ezan, cami, sarık, selamlaşmak sünnet kısmındadır.

Şeairin nafile de olsa şahsi farzlardan neden ve nasıl ehemmiyetli olduğu meselesine gelince...

İslamiyet sosyal bir dindir. Mesajı evrenseldir. Belirli bir kavmi değil, bütün insanlığı topluca kucaklıyor.

Bir emri toplumca dinlemek, kişisel olarak dinlemekten daha önemlidir, daha faziletli sonuçlar doğurur. Çünkü toplumca dinlenen ve yaşanan emirler hem emr-i bilmaruf ve'n-nehy-i anilmünker görevi ifade ederler, hem İslam'ın tebliği hükmündedirler.

Diğer yandan, toplumca dinlenen emirler, toplum fertlerinin dem ve damarlarına kazınır. Toplum, fertler için koruyucu bir zırh hükmüne geçer. Toplumca bir emrin örf haline getirilmesi, toplum fertleri açısından söz konusu emrin daha kolay, daha güvenle, daha zevkle ve daha huzurla yaşanılır olması demektir.

ŞEİRİN ÖNEMİ

Toplumca dinlenmeyen ve yaşanmayan emirlerin ise, toplum fertleri açısından yaşanması çok daha zordur. Kimi zaman imkânsızdır.

Ezan okunmayan ve cemaatle namaz kılınmayan bir memleket eğer Müslüman memleketi ise, Müslüman'ların burada ortak önceliği herkesin şahsi farzları olan vakit namazlarını kendi odacıklarında kılvermeleri değil; ezanın okunmasının ve namazların cemaatle kılınmasının sağlanması olmalıdır. Çünkü ezan ve cemaat namazı, hüküm olarak sünnet olsa da, İslâm'ın o memleketteki imzası ve mührü olduğundan, kendi odacığında kıldığı şahsi farzdan daha ehemmiyetlidir. Şahsi farzı koruyan zırhtır ve güçtür. Bu zırh ve güç önemsenirse, ezan okunup farz namaz cemaatle kılınırsa, Peygamber Efendimizin (asm) de müjdesiyle, farz namazın sevabı yirmi yedi kat artmış oluyor.

Şeairin en büyük hikmeti, İslam'ın sesinin ve mührünün Müslüman olmayanlara, nihayet tüm dünyaya iletilmesidir. Müslüman bir memlekete giren bir gayr-i Müslim'in, ilk bakışta ezanı ile, selamı ile, misafirperverliği ile, temizliği ile, dürüstlüğü ile, güvenilirliği ile, huzuru ile burasının bir İslam toprağı olduğunu anlaması önemlidir.

Bu, Müslümanlar için bir borçtur, söz konusu gayr-i Müslim için bir haktır, İslam tebliği açısından ise Müslümanların üzerinde bir vazifedir.

Anlaşıyor ki, İslamiyet, tebliği sadece kelime-i şahadet teklifi olarak görmüyor.

Kelime-i şahadet teklifi başta olmakla beraber, Müslümanların kelime-i şahadetin anlamını, yani esenlik ve huzurdan ibaret olan dinin emirlerinin toplumca yaşanıyor olmasına da ehemmiyet veriyor. Ki, bu, bir gayr-i Müslim için dini en etkili biçimde

ve severek öğrenme yoludur; bir Müslüman için de en etkili tebliğ biçimidir.

Şeair bize bu imkânları özü itibariyle veriyor.